

2011-12-06

B E S L U T

Svensk Kapitalservice & Rådgivning AB
Stortorget 9

FI Dnr 11-1104

211 22 MALMÖ

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Återkallelse av tillstånd

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 7 december 2011 kl. 08.00)

Finansinspektionen återkallar Svensk Kapitalservice & Rådgivning AB:s, 556695-8038, tillstånd att utöva försäkringsförmedling samt sidoverksamhet i form av fondandelsförmedling och investeringsrådgivning avseende fondandelar.

Beslutet gäller omedelbart.

(8 kap. 1 och 5 §§ samt 10 kap. 1 § fjärde stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling)

Hur man överklagar, se *bilaga 1*.

Sammanfattning

Svensk Kapitalservice & Rådgivning AB, 556695-8038, (Svensk Kapitalservice eller bolaget) har tillstånd att utöva försäkringsförmedling av direkt försäkring i samtliga livförsäkringsklasser samt i vissa skadeförsäkringsklasser. Bolaget har även tillstånd att utöva sidoverksamheterna fondandelsförmedling och investeringsrådgivning avseende fondandelar.

Finansinspektionen har vid en undersökning av Svensk Kapitalservice funnit en stor mängd brister. Bolaget har på flera punkter brustit i sin informations- och dokumentationsskyldighet. Det har underlåtit att kontrollera de anställda förmedlarnas kompetens och lämplighet på ett fullgott sätt samt att dokumentera denna kontroll. Vidare har Svensk Kapitalservice brustit i sin klagomålshantering och Finansinspektionen har funnit en rad brister i bolagets åtgärder för att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Finansinspektionen genomförde en undersökning av bolaget 2009. Finansinspektionen fann redan då brister i regelefterlevnaden, bland annat i informations- och dokumentationsskyldigheten.

Genom att bryta mot gällande regelverk har bolaget försvårat för kunderna att ta väl avvägda beslut och åsidosatt det kundskydd som är regelverkets primära syfte. Den stora mängden överträdelser, och det faktum att Finansinspektionen i en tidigare undersökning redan påpekat delvis samma brister utan att de åtgärdats på ett tillfredsställande sätt, visar att det finns en grundläggande brist på förståelse för de regler som styr verksamheten. Enligt Finansinspektionen finns det därför grund att återkalla Svensk Kapitalservices tillstånd.

Svensk Kapitalservice har till viss del medgett de brister som framkommit i Finansinspektionens undersökning och har lämnat en redogörelse för de åtgärder som genomförts. Dessa åtgärder måste dock ses i ljuset av Finansinspektionens undersökning 2009. Svensk Kapitalservice har på två år inte gjort tillräckligt för att se till att reglerna följs. Att först inför hotet om en eventuell sanktion vidta åtgärder får särskilt mot bakgrund av den tidigare undersökningen anses vara för sent. Åtgärderna har varit otillräckliga. Svensk Kapitalservice har inte visat att det gjort eller avser att göra sådana förändringar som skulle ge Finansinspektionen anledning att anta att överträdelserna inte kommer att upprepas. Det föreligger enligt Finansinspektionens bedömning en uppenbar risk för framtida överträdelser om Svensk Kapitalservice får fortsätta verksamheten. Finansinspektionen återkallar därför bolagets tillstånd att utöva försäkringsförmedling och att utöva sidoverksamhet i form av fondandelsförmedling och investeringsrådgivning avseende fondandelar. Beslutet gäller omedelbart.

1 Bakgrund

1.1 Bolagets verksamhet

Svensk Kapitalservice har ändrat firma under 2011. Tidigare firma var Systematiska Kapitalförvaltning rådgivnings i Sverige AB (oktober 2007 – juli 2011) och dessförinnan Sparvärlden Syd AB (juni 2006 – oktober 2007).

Bolaget fick den 29 november 2006 Finansinspektionens tillstånd att utöva försäkringsförmedling av direkt försäkring i samtliga livförsäkringsklasser och direkt försäkring i skadeförsäkringsgrupp a) Olycksfalls- och sjukförsäkring. Den 17 januari 2008 respektive den 9 juli 2009 fick bolaget även tillstånd att utöva sidoverksamhet i form av fondandelsförmedling och investeringsrådgivning avseende fondandelar.

Bolaget förmedlar i huvudsak fonder och strukturerade produkter inom ramen för försäkring.

Svensk Kapitalservice har kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö och 4 000–4 500 kunder. Bolaget ägs sedan april/maj 2011 av A. Tidigare ägare var Systematiska Kapitalförvaltning i Sverige AB. A är sedan den 16 april 2008 anställd försäkringsförmedlare och sedan den 20 maj 2010 verkställande direktör i bolaget.

A är styrelsens enda ordinarie styrelseledamot. Styrelsesuppleant är B, anställd förmedlare i Svensk Kapitalservice sedan den 27 oktober 2010.

Svensk Kapitalservice har omkring 46 anställda, varav tolv försäkringsförmedlare och fem assistenter. Övrig personal sköter administration och bokar kundmöten. Antalet försäkringsförmedlare ökade i januari 2011 från 9 till 12, då bolaget övertog Svensk Investeringsrådgivning AB:s verksamhet.

Enligt årsredovisningen för 2010 hade Svensk Kapitalservice en omsättning på 27 miljoner kronor.

1.2 Ärendet

Finansinspektionen har som ett led i den löpande tillsynen av bolag med tillstånd för försäkringsförmedling, genomfört en undersökning av Svensk Kapitalservice. Ett platsbesök gjordes den 16 mars 2011 på bolagets kontor i Malmö. Undersökningen omfattar även skriftväxling mellan Finansinspektionen och Svensk Kapitalservice. I undersökningen har Finansinspektionen observerat en rad brister i bolagets regelefterlevnad.

Svensk Kapitalservice har getts möjlighet att yttra sig över de iakttagelser och de preliminära bedömningar Finansinspektionen har gjort. Bolaget inkom med ett skriftligt yttrande den 17 oktober 2011.

I avsnitt 3 redogör Finansinspektionen för undersökningen och bolagets yttrande.

1.3 Tidigare ärende

Finansinspektionen genomförde i juni 2009 en undersökning av Svensk Kapitalservice (FI Dnr 09-5635) och fann brister i bolaget. Det gällde brister i informationen till kunderna, bland annat om ersättning för förmedlade försäkringar. Den standardskrivning som Svensk Kapitalservice använde, i vilken det framgick att bolagets omsättning kom från courtage och/eller avgifter samt marknadsföringsbidrag, var inte tillräcklig. Vidare fanns brister i dokumentationen av förmedlingen. I flera fall saknades en rad uppgifter, däribland lämnade placeringsförslag. Finansinspektionen uppmärksammade bolaget på bristerna och uppmanade det att skriftligen redogöra för vilka åtgärder det avsåg att vidta. I bolagets skriftliga redogörelse framgick bland annat att ett antal förbättringar i informationen till kunderna hade genomförts och att den muntliga informationen om ersättningen på försäkringslösningarna, i fortsättningen även skulle ges skriftligen. Vidare hade en rad åtgärder genomförts för att förbättra kvaliteten på dokumentationen. Bland annat hade nya rutiner för efterkontroll införts. Rutinerna innebar att om det vid en efterkontroll visade sig att kunddokumentationen inte varit komplett, skulle den omgående sändas tillbaka till förmedlaren för komplettering innan åtgärden genomfördes.

Mot bakgrund av Svensk Kapitalservices vidtagna åtgärder valde Finansinspektionen att inte pröva ärendet för ett eventuellt ingripande. Undersökningen avslutades i stället med en slutskrivelse till Svensk Kapitalservice i vilken det framgick att bolaget förväntades vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven enligt regelverken löpande upprätthölls samt att uppföljning skulle kunna komma att ske inom Finansinspektionens löpande tillsyn.

2 Tillämpliga bestämmelser

I ärendet aktualiseras ett stort antal bestämmelser om bland annat informationskyldighet, krav på dokumentation, försäkringsförmedlarnas kunskaper och kompetens, klagomålshantering samt penningtvätt. Finansinspektionen redogör i *bilaga 2* för de bestämmelser som tillämpas vid prövningen av de frågor som behandlas i detta beslut.

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Information

Regleringen av försäkringsförmedlingsverksamhet syftar till att åstadkomma ett fullgott kundskydd. En av förutsättningarna för att uppnå detta är att försäkringsförmedlaren innan ett försäkringsavtal ingås lämnar sådan information som är av särskild betydelse ur kundsynpunkt (prop. 2004/05:133 s. 40). Kunderna ska få denna information för att dels kunna fatta väl grundade beslut, dels kunna göra sin rätt gällande i händelse av en tvist. Vilken information som ska lämnas och på vilket sätt anges i 6 kap. 1–4 §§ lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF) samt 6 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2005:11) om försäkringsförmedling (förmedlarföreskrifterna).

Den information som Svensk Kapitalservice gett sina kunder har varit ett dokument benämnt ”Allmän information om Systematisk Rådgivning och dess verksamhet”. Dokumentet togs fram av bolaget i samband med Finansinspektionens platsbesök 2009. Dokumentet saknar dock en del av den information som försäkringsförmedlare är skyldiga att lämna till sina kunder innan ett försäkringsavtal ingås.

Svensk Kapitalservice har upplyst kunderna om att bolagets ersättning kommer från del av courtage och/eller avgifter samt provisioner från de leverantörer bolaget samarbetar med. Informationen uppfyller dock inte till fullo kraven i 6 kap. 1 § 5 LFF och 6 kap. 5–11 § förmedlarföreskrifterna. Av nämnda bestämmelser framgår att information om storleken på den ersättning bolaget får från försäkringsgivare och produktleverantörer, alternativt om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms, ska lämnas. Information ska även lämnas om vad som händer med ersättningarna om försäkringen annulleras. Den information som bolaget lämnat till sina kunder om ersättning uppfyller inte dessa krav. Kunderna har därmed inte fått kännedom om vilka incitament Svensk Kapital-

services förmedlare eventuellt har haft för att föreslå en viss investering framför en annan.

Det finns även brister i informationen om kundernas möjligheter att göra sin rätt gällande i händelse av tvist. Kunderna har inte i enlighet med 6 kap. 1 § 7 och 8 LFF samt 6 kap. 13–14 §§ förmedlarföreskrifterna fått information om hur de ska gå till väga för att framställa ett klagomål mot Svensk Kapitalservice. Kunderna har inte heller fått information om hur ett klagomål förs vidare eller möjligheterna att få en tvist prövad av Allmänna reklamationsnämnden. Svensk Kapitalservice har visserligen informerat kunderna om att bolaget har en ansvarsförsäkring, men har underlåtit att informera om vilken försäkringsgivare som meddelat ansvarsförsäkringen och att den skadelidande kan rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren om kunden inte fått ersättning från bolaget. Ingen information har lämnats om den tid inom vilken ett sådant krav måste framställas till försäkringsgivaren samt den högsta ersättning som kan betalas för varje skada och för alla skador under ett år. Att sådan information ska lämnas framgår av 6 kap. 12 § förmedlarföreskrifterna.

Svensk Kapitalservice har slutligen underlåtit att i enlighet med 6 kap. 1 § LFF och 6 kap. 2–3 §§ förmedlarföreskrifterna informera kunderna om att bolaget är registrerat hos Bolagsverket, vilka slags försäkringar registreringen avser, kundernas möjligheter att kontrollera hos Finansinspektionen att en anställd hos bolaget får förmedla försäkringar samt kontaktuppgifter till Bolagsverket respektive Finansinspektionen.

Systematisk Kapitalförvaltning har i sitt yttrande anfört att informationsdokumentet har kompletterats med den information som Finansinspektionen antingen har saknat eller funnit bristfällig.

Dokumentet är i många avseenden förbättrat efter kompletteringen, men trots påpekanden i såväl undersökningen 2009 som i denna innehåller det fortfarande inte fullständig information om ersättningar från försäkringsgivare och produktleverantörer. Informationen ska avse storleken på ersättningen alternativt grunderna för hur ersättningen bestäms. Det är alltså inte tillräckligt att endast informera om att ”den ersättning bolaget erhåller kommer från courtage och/eller avgifter samt provisioner från leverantörer och är grundat på en procentuell andel av kundens investerade kapital”. Det kan i sammanhanget även nämnas att den nya firman, Svensk Kapitalservice, inte anges i det uppdaterade dokumentet. I stället används namnet ”Systematisk Rådgivning” när det gäller såväl adressuppgifter som uppgifter om registrering hos Bolagsverket.

Finansinspektionen finner att det sammantaget har funnits stora brister i den information som Svensk Kapitalservice har lämnat till sina kunder. Kunderna har därför inte haft möjlighet att fatta väl grundade beslut innan avtalen ingåtts. Vidare har deras möjligheter att göra sin rätt gällande vid en eventuell tvist försämrats.

3.2 Dokumentation

En förutsättning för att ett fullgott kundskydd ska uppnås, särskilt i händelse av en tvist, är att det i efterhand går att kontrollera vilka råd kunden fått vid ett förmedlingstillfälle och skälen för dessa råd. Försäkringsförmedlaren är därför skyldig att enligt 6 kap. 6 § LFF dokumentera vad som har förekommit vid ett förmedlingstillfälle. Av 7 kap. förmedlarföreskrifterna framgår närmare dokumentationsskyldighetens omfattning och vad dokumentationen ska innehålla.

Syftet med dokumentationsskyldigheten måste enligt Finansinspektionens uppfattning vara att rådgivningens kvalitet i efterhand ska kunna avgöras av dokumentationen. Det ska till exempel gå att avgöra om förmedlaren gav kunden ett råd som var anpassat till kundens ekonomiska situation, ålder och familjesituation. Det ska också framgå om rådet stämde överens med hur pass riskbenägen kunden var och den placeringshorisont hon eller han hade. Det är viktigt att såväl kunder och förmedlare som en utomstående part, till exempel en domstol eller Allmänna Reklamationsnämnden, ska kunna göra bedömningen utifrån dokumentationen.

I sitt yttrande till Finansinspektionen har Svensk Kapitalservice anført att dokumentationen vid förmedlingstillfället innehöll information om tidpunkten för försäkringsförmedlingen, varje råd som har lämnats till kunden och skälen för varje råd samt om kunden har avstått från att vidta en åtgärd och skälen för det, i enlighet med 7 kap. 3 § första stycket förmedlarföreskrifterna.

I huvuddelen av de 20 kundmappar som Finansinspektionen granskat, saknas emellertid fullständig dokumentation av de råd som lämnats och skälen för råden. I vissa fall saknas dokumentation av råden eller skäl för råden helt. I andra fall är dokumentationen av alltför allmän karaktär och består till exempel av ett enda motiv som ”skatteskal” eller ”önskar högre avkastning” eller endast vilken försäkring/produkt kunderna valt utan vidare motivering. En återkommande formulering är att kunden avrått från att avsluta försäkringen de första tre åren på grund av höga avgifter. Dessa ord och kortfattade meningar kan under inga omständigheter anses utgöra tillräcklig dokumentation av lämnade råd och skäl för råd.

Svensk Kapitalservices rådgivningsdokument har inte innehållit någon särskilt markerad plats där råd och motiv ska dokumenteras. Enligt bolaget ska detta i stället antecknas i rutan ”övrig information”. Det finns visserligen inte några formkrav på hur ett rådgivningsdokument ska vara utformat. Men med hänsyn till hur bristfällig Svensk Kapitalservices dokumentation har varit torde detta inte vara tillräckligt. De råd och de bakomliggande skälen som lämnas till en kund utgör en så pass central del av rådgivningen att de bör ha en mer given plats i ett rådgivningsdokument än att falla in under ”övrig information”.

Svensk Kapitalservice har i sitt yttrande angivit att bolaget nu ändrat rådgivningsdokumentet för att på ett så tydligt sätt som möjligt lyfta fram att de råd och motiv som ges är en central del av rådgivningen. Det finns numera en särskilt

angiven plats där råd och motiv ska dokumenteras. Vidare har en särskild plats införts i rådgivningsdokumentet där det ska framgå vilket tillfälle i ordningen det är som försäkringsförmedlaren och kunden träffas.

Sammantaget finner Finansinspektionen att Svensk Kapitalservices dokumentation har varit så pass bristfällig att det i många fall i efterhand inte går att förstå vad kunden har fått för råd, av vilka skäl, och hur dessa motsvarar kundens ekonomiska situation och önskemål. Det går inte heller att på ett tillfredsställande sätt göra en bedömning av rådgivningens kvalitet. Att Svensk Kapitalservice tycks hävda att det inte förekommit brister i bolagets dokumentation talar för en bristande förståelse för reglerna om dokumentation. Däremot är det positivt att bolaget, enligt sitt yttrande, nu har gjort vissa förändringar i rådgivningsdokumentet.

3.3 Kontroll av anställda

Ett tillstånd för en juridisk person att utöva försäkringsförmedling förutsätter att de anställda förmedlarna uppfyller vissa kompetens- och lämplighetskrav. Det ställs höga krav på yrkeskvalifikationer (prop. 2004/05:133 s. 40). Vilka krav som ställs framgår av 2 kap. 6 § första stycket 4 LFF. Av andra stycket i samma bestämmelse framgår att den juridiska personen måste kontrollera att kraven uppfylls. Vad som ska iakttas vid denna kontroll framgår av 11 kap. förmedlarföreskrifterna.

Svensk Kapitalservice har uppgett att det kontrollerar belastningsregistret, eventuella skulder hos Kronofogdemyndigheten samt utbildningar och referenser från tidigare arbetsgivare för de förmedlare som anställs i bolaget.

Redan av bolagets lämnade uppgifter framgår att kontrollerna inte har varit tillräckliga. Bolaget har till exempel inte kontrollerat om de anställda förmedlarna är i konkurs, underkastade näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. LFF eller har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen (jfr 11 kap. 1 § första stycket förmedlarföreskrifterna).

Det finns därutöver stora brister i bolagets dokumentation av kontrollerna. Av dokumentationen framgår varken att bolaget har tagit in skriftliga försäkringar från de anställda förmedlarna enligt 11 kap. 1 § första stycket förmedlarföreskrifterna eller fullständiga bevis enligt andra stycket i samma bestämmelse. Genomgången av de tolv anställda försäkringsförmedlarnas personalakter visar att det i samtliga fall, i strid med 2 kap. 6 § LFF och 11 kap. 1–2 §§ förmedlarföreskrifterna, saknas dokumentation om att förmedlarna hade erforderlig erfarenhet. Det saknas även i samtliga fall dokumentation om att kontroll gjorts mot belastningsregistret samt uppgifter från Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Bolagsverket, Överförmyndarnämnden och Finansinspektionen. Det finns vidare stora brister i dokumentationen av kontrollen av kompetenskraven för att förmedla livför-

säkringar. I två av tolv fall saknas dokumentation i stort sett helt (förutom om utbildning avseende försäkringsförmedlarens roll och ansvar samt penningtvätt). I fem av tolv fall är dokumentationen mycket bristfällig.

Sammantaget finner Finansinspektionen att bolagets kontroll av förmedlarna har varit bristfällig och att det har förekommit omfattande brister i dokumentationen av kontrollen. Eftersom Svensk Kapitalservice därmed inte har säkerställt att förmedlarna uppfyller de högt ställda kraven på lämplighet och kompetens har bolaget härigenom riskerat det kundskydd som är lagstiftningens primära syfte.

I sitt yttrande till Finansinspektionen har Svensk Kapitalservice anfört att bolaget har infört nya rutiner i syfte att uppfylla gällande bestämmelser om dokumentation kring kontrollen av försäkringsförmedlarna. Ett nytt dokument har upprättats, ”Dokumentation av kontroll av anställd”, som ett led i rutinen kring nyanställning. Dokumentet ska användas för att säkerställa att en försäkringsförmedlare uppfyller lämplighets- och kompetenskraven samt att en försäkran enligt 11 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna lämnas. Dokumentet innehåller även uppgift om den person kontrollen avser och uppgift om tidpunkt för kontrollen. Dokumenten ska förvaras på ett säkert och varaktigt sätt tillsammans med den anställdes personalakt och blir på så sätt lätt att söka och identifiera. Sedan ägarbytet trätt i kraft har bolaget infört rutiner för att säkerställa tillräcklig dokumentation kring försäkringsförmedlarna. Utifrån de brister som Finansinspektionen iakttagit har Svensk Kapitalservice påbörjat en komplettering av den dokumentation som fattats avseende förmedlarnas lämplighet och kompetens samt bevis som styrker detta.

Det är positivt att Svensk Kapitalservice nu har påbörjat en översyn av sina rutiner och dokumentationen. Finansinspektionen återkommer till betydelsen av de åtgärder bolaget vidtagit i avsnitt 4.

3.4 Klagomålshantering

Det åligger en försäkringsförmedlare att se till att kunder och andra som är berörda på ett lämpligt och effektivt sätt kan lämna klagomål mot försäkringsförmedlaren samt att utan dröjsmål besvara sådana klagomål. Regler kring klagomålshantering finns i 5 kap. 6 § LFF och 8 kap. förmedlarföreskrifterna. Klagomålshantering ska enligt 8 kap. 10 § förmedlarföreskrifterna dokumenteras för att det i efterhand ska gå att se hur bolaget hanterat dem. Att det finns en fungerande klagomålshantering och att kunden får reda på sina rättigheter är en viktig del i försäkringsförmedlingen och bidrar till det kundskydd som är syftet bakom regleringen.

Svensk Kapitalservice har uppgett följande om sin klagomålshantering. Om det är ett mer allvarligt klagomål så hanteras det av klagomålsansvarig. Klagomålsansvarig skriver ner alla telefonsamtal. Vid ett avslag skickas ett skriftligt motiverat besked till kunden. I beskedet lämnas information om att kunden kan vända sig till Allmänna reklamationsnämnden eller allmän domstol.

I undersökningen har det dock framkommit att flera av de tio klagomålsärenden som inhämtats inte innehåller samtliga handlingar eller uppgifter om vad som sagts vid telefonsamtal. Det går därför inte att fullt ut följa hur Svensk Kapitalservice hanterat dessa klagomålsärenden. Vidare har bolaget i flera fall inte besvarat klagomålet alternativt informerat om handläggningen av ärendet inom 14 dagar.

Finansinspektionen gör bedömningen att Svensk Kapitalservice inte uppfyllt kravet på att besvara klagomål utan dröjsmål enligt 8 kap. 7 § LFF förmedlarföreskrifterna samt kravet på dokumentation av klagomålsärenden enligt 8 kap. 10 § förmedlarföreskrifterna.

Svensk Kapitalservice har i sitt yttrande till Finansinspektionen den 17 oktober 2011 anfört att klagomålsrutinerna har förstärkts för att säkerställa att bolaget följer reglerna. Ett nytt dokument har tagits fram, "Checklista för klagomål". Dokumentet ska fyllas i vid varje nytt klagomålsärende för att säkerställa att dokumentationskraven efterlevs, att kunden informeras om möjligheterna att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden och allmän domstol samt att kunden får sitt ärende besvarat alternativt att kunden informeras om handläggningen av ärendet inom 14 dagar. Svensk Kapitalservice har även utökat rutinen kring klagomålsärenden för att kunna följa ärendeprocessen från början till slut.

Finansinspektionen ser positivt på åtgärderna. Finansinspektionen återkommer till betydelse av de åtgärder bolaget vidtagit i avsnitt 4.

3.5 Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Juridiska personer som bedriver förmedlingsverksamhet avseende livförsäkringar är skyldiga att vidta vissa åtgärder för att förhindra att de utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL) och Finansinspektionens föreskrifter (2009:1) om penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna). Reglerna innebär bland annat att kundkännedom enligt 2 kap. 1 § PTL ska uppnås. Omfattningen av de åtgärder som ska vidtas ska anpassas efter risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. En riskbedömning ska göras enligt 2 kap. 3 § penningtvättsföreskrifterna och denna ska innehålla en analys av företagets kunder, produkter, tjänster samt andra för verksamheten relevanta faktorer såsom distributionskanaler och geografiska områden. Enligt 5 kap. 1 § PTL och 3 kap. 1–2 §§ penningtvättsföreskrifterna ska det finnas fastställda interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa ska utgå från verksamheten och den riskbedömning som gjorts.

Undersökningen har visat en rad brister i Svensk Kapitalservices åtgärder för att förhindra att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Av de uppgifter som framkom vid platsbesöket samt av de dokument som lämnades in till Finansinspektionen i samband med platsbesöket framgick inte att bolaget gjort en erforderlig riskbedömning. Vidare innehöll bolagets interna rutiner flera

brister. Rutinerna om kundkännedom saknade flera av de parametrar som anges i 2 kap. 2 § PTL. Det saknades en beskrivning av på vilket sätt och i vilka situationer som en kontroll skulle utföras av om en person är i politiskt utsatt ställning eller inte. Rutinerna hänvisade till Financial Task Force, FATF:s svarta lista som inte längre existerar. Rutinerna saknade bestämmelser om kontroll av nya och befintliga kunder mot EU:s sanktionsförordningar. De interna rutinerna angav vidare att Svensk Kapitalservice skulle ha ett elektroniskt system eller en manuell rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser. Enligt vad bolaget framhöll vid platsbesöket gjordes inte någon fortlöpande uppföljning av kunder och affärsförbindelser alls. Enligt rutinerna skulle det finnas ett elektroniskt system eller en manuell rutin för att granska transaktioner. Det framgick dock inte vem som ansvarar för att rapportera misstänkta transaktioner till Rikspolisstyrelsen. Svensk Kapitalservice hävdade vid platsbesöket att det är den verkställande direktörens ansvar att göra dessa rapporter. Den verkställande direktören kände dock inte till om det fanns någon rutin dokumenterad eller hur rapportering av misstänkta transaktioner skulle gå till. Någon rutin för hur granskning och anmälan skulle dokumenteras fanns enligt uppgift inte.

Svensk Kapitalservice har i sitt yttrande till Finansinspektionen delvis medgett de brister Finansinspektionen påpekat och lämnat en detaljerad redogörelse för hur bolaget avser att åtgärda bristerna. Bolaget har i något avseende hävdat att vissa åtgärder även tidigare enligt bolagets praxis har vidtagits, men att de nu även dokumenterats i de interna rutinerna.

Sammantaget finner Finansinspektionen att det förekommit en rad brister i Svensk Kapitalservices åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har inte visat att en erforderlig riskbedömning har gjorts och de interna rutinerna har inte upprättats i enlighet med gällande bestämmelser i PTL och penningtvättsföreskrifterna. De åtgärder Svensk Kapitalservice nu har vidtagit rörande bolagets rutiner får i flera avseenden anses innebära förbättringar, men vissa brister kvarstår. Den allvarligaste bristen är att Svensk Kapitalservice fortfarande inte har visat att bolaget har gjort en sådan riskbedömning som avses i 2 kap. 1–3 §§ penningtvättsföreskrifterna och som ska vara utgångspunkt vid upprättandet av de interna instruktionerna enligt 3 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna. Utifrån vad som angetts i yttrandet samt i de reviderade instruktionerna tycks bolaget i stället göra någon form av riskbedömning av kunderna vid varje affärstillfälle, inte av verksamheten som helhet inför upprättandet av de interna rutinerna. Finansinspektionen kan därför inte se annat än att Svensk Kapitalservice måste ha missförstått regelverket.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska enligt 8 kap. 1 § LFF ingripa om en försäkringsförmedlare har åsidosatt sina skyldigheter enligt LFF eller andra författningar som reglerar försäkringsförmedlarens verksamhet eller föreskrifter som meddelats

med stöd av dessa författningar. Finansinspektionen har möjlighet att ingripa på olika sätt. Finansinspektionen kan till exempel meddela bolaget en anmärkning eller förelägga bolaget att vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen. Om överträdelsen är allvarlig ska däremot företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, en varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från ingripande om överträdelsen är ringa, ursäktlig eller om försäkringsförmedlaren gör rättelse.

Finansinspektionen ska enligt 8 kap. 5 § LFF även återkalla en försäkringsförmedlars tillstånd att utöva sidoverksamhet enligt 5 kap. 1 § LFF, om förmedlaren tillstånd att förmedla försäkringar återkallas.

Finansinspektionen får enligt 10 kap. 1 § fjärde stycket LFF bestämma att ett beslut om återkallelse ska gälla omedelbart.

4.2 Bedömning av överträdelserna och val av ingripande

Regleringen av försäkringsförmedlingsverksamhet har som tidigare nämnts till huvudsakligt syfte att uppnå ett fullgott konsumentskydd. Av förarbetena till LFF framgår att förutsättningarna för detta är att förmedlarna uppfyller högt ställda krav på yrkeskvalifikationer och att de lämnar sådan information till kunderna som har särskild betydelse ur kundskyddssynpunkt, samt att vad som förekommit vid förmedlingstillfället dokumenteras för att det i efterhand ska gå att göra en bedömning av rådgivningen (se prop. 2004/05:133 s. 40 men även prop. 2002/03:133 s. 22 f.).

Svensk Kapitalservice har brutit i informationsskyldigheten till sina kunder och dokumentationsskyldigheten av försäkringsförmedlingen. Vidare har bolaget brutit i klagomålshanteringen och i skyldigheten att kontrollera anställda försäkringsförmedlars lämplighet och kompetens samt att dokumentera denna kontroll. Samtliga dessa överträdelser har skett på bekostnad av kundskyddet.

Genom att inte informera kunderna enligt gällande regelverk har Svensk Kapitalservice gett sina kunder sämre förutsättningar att fatta väl grundade beslut. Det är mycket viktigt ur ett kundskyddsperspektiv att kunderna känner till vilka avtal bolaget har med försäkringsföretag och vilka incitament den anställda förmedlaren kan ha på grund av olika ersättningar för olika försäkringslösningar. Beroende på hur dessa avtal ser ut kan det till exempel finnas anledning att ifrågasätta rimligheten i lämnade avkastningsprognoser, angivna risknivåer eller investeringen som helhet. Bristerna i informationen har även försvårat för kunderna att rikta ersättningsanspråk mot det försäkringsföretag som meddelat ansvarsförsäkringen och att inse möjligheterna till en alternativ tvistlösning.

Den bristande dokumentationen av försäkringsförmedlingen gör att det i efterhand är svårt att göra en bedömning av den rådgivning som lämnats. Bristerna har försvårat kundernas bevismöjligheter i händelse av tvist med Svensk Kapitalservice.

Den bristande kontrollen och dokumentationen av förmedlarna har riskerat kundernas intresse av att förmedlingen utförs av lämpliga personer med hög yrkeskompetens. Det har på ett direkt sätt kunnat påverka kundernas ekonomi och försäkringsskydd negativt.

Utöver överträdelserna av nämnda kundskyddsregler har även en rad brister konstaterats i Svensk Kapitalservices åtgärder för att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Finansinspektionen fann även vid undersökningen 2009 att bolaget brustit i informationsskyldigheten till sina kunder gällande ersättning för förmedlade försäkringar samt bolagets dokumentationsskyldighet av förmedlingen. Svensk Kapitalservice angav i samband med den undersökningen en rad åtgärder som bolaget skulle vidta för att säkerställa att gällande bestämmelser följdes. Dessa åtgärder bidrog till att Finansinspektionen valde att då inte pröva ärendet för ett eventuellt ingripande.

I den nuvarande undersökningen fann Finansinspektionen återigen, trots att bolaget åtagit sig att vidta åtgärder, delvis samma överträdelser som 2009. Finansinspektionen konstaterar mot denna bakgrund att bolaget antingen inte haft vilja eller inte haft förmåga att se till att verksamheten bedrivs enligt gällande bestämmelser. Det har inneburit att Svensk Kapitalservice under en lång period har överträtt viktiga och grundläggande skyddsregler för kunderna. Vidare visar detta tillsammans med den stora mängden överträdelser att Svensk Kapitalservice har en grundläggande brist på förståelse för de regler som styr verksamheten. Finansinspektionen bedömer att överträdelserna sammantaget är så allvarliga att det finns grund att återkalla Svensk Kapitalservices tillstånd.

Som ett alternativ till att återkalla tillståndet kan Finansinspektionen i stället meddela en varning. Detta alternativ används om det finns skäl för att återkalla tillståndet men en varning framstår som en tillräcklig åtgärd. Det kan till exempel vara fallet när bolaget har påbörjat förändringar i verksamheten och vidtagit åtgärder som medför att det finns befogad anledning att anta att bolaget inte kommer att upprepa överträdelserna samt att starka skäl talar för att bolaget kommer att följa det regelverk som gäller för verksamheten eller att bolaget inte förstod bättre när överträdelserna skedde (se prop. 2004/05:133 s. 129).

Svensk Kapitalservice har till viss del medgett de överträdelser som framkommit i Finansinspektionens undersökning och har lämnat en redogörelse för de åtgärder som bolaget genomfört.

De åtgärder Svensk Kapitalservice vidtagit efter den senaste undersökningen måste ses i relation till att bolaget redan 2009 uppmärksammades på brister i sin informations- och dokumentationsskyldighet. Bolaget har inte sedan undersökningen 2009 vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att reglerna efterlevts. Svensk Kapitalservice synes inte ha tagit tillräckligt allvarligt på de problem som funnits i bolaget. Den bristfälliga verksamheten har i stället fått fortsätta under en lång tid. Att först inför en eventuell sanktion vidta åtgärder får mot denna

bakgrund anses vara för sent. De nya ägarförhållandena förändrar inte den bilden. A har varit verkställande direktör i Svensk Kapitalservice sedan maj 2010 (och även anställd förmedlare i bolaget sedan april 2008). När den senaste undersökningen inleddes hade han varit verkställande direktör i bolaget under cirka ett års tid och haft ansvar för bolagets regelefterlevnad. Förutom att åtgärderna kommit för sent har de dessutom inte varit tillräckliga eftersom bristerna inte är åtgärdade fullt ut. Svensk Kapitalservice ger sammantaget intryck av att ha en bristande förståelse för regelverket.

Sammantaget kan konstateras att de förändringar Svensk Kapitalservice gjort inte är tillräckliga och framför allt att de kommer allt för sent. Bolaget visar mot den bakgrunden inte att det avser att göra, eller har gjort, sådana förändringar i verksamheten som ger Finansinspektionen anledning att anta att överträdelserna inte kommer att upprepas. Det finns, enligt Finansinspektionens bedömning, en uppenbar risk för framtida överträdelser om Svensk Kapitalservice får fortsätta sin verksamhet. Mot den bakgrunden bedömer Finansinspektionen att det inte är tillräckligt att meddela en varning. Svensk Kapitalservices tillstånd att utöva försäkringsförmedling ska återkallas. Det gäller även tillstånden att utöva sidoverksamhet i form av fondandelsförmedling och investeringsrådgivning avseende fondandelar.

Överträdelserna är av sådan art och omfattning att de direkt berör Svensk Kapitalservices kunder, både befintliga och presumtiva. Dessa kan drabbas negativt om verksamheten fortsätter fram till att beslutet vinner laga kraft. Beslutet om återkallelse ska därför gälla omedelbart.

4.3 Avveckling efter återkallelse av tillstånd

Det är viktigt att avvecklingen av verksamheten sker på ett sätt som mildrar effekterna för kunderna. Svensk Kapitalservice ska därför senast den 16 januari 2012 inkomma med en beskrivning av hur avvecklingen av verksamheten ska genomföras till Finansinspektionen.

FINANSINSPEKTIONEN

Bengt Westerberg
Styrelseordförande

Veronika Engstrand
Jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Bengt Westerberg, ordförande, Margareta Åberg, Birgitta Johansson Hedberg, Eva Lindström, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Martin Andersson, generaldirektör) efter föredragning av juristen Veronika Engstrand. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson samt enhetscheferna Louise Conradi och Åsa Thalén deltagit.

Bilagor

Bilaga 1 – Hur man överklagar till förvaltningsrätten

Bilaga 2 – Tillämpliga regler

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 11-1104
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Återkallelse av tillstånd

Handling:

Beslut avseende återkallelse av tillstånd den 6 december 2011 Svensk Kapital-
service & Rådgivning AB

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

..... DATUM NAMNTECKNING
 NAMNFÖRTYDLIGANDE
 EV. NY ADRESS

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, till exempel genom stämningensman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Bilaga 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL FÖRVALTNINGSRÄTTEN

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det. Skriv i så fall till Förvaltningsrätten, men sänd in skrivelsen till:
Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 STOCKHOLM.

Ange i er skrivelse ärendets nummer, vilket beslut ni överklagar, den ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras. Underteckna skrivelsen och ange namn och adress.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick detta beslut. Om överklagandet kommer senare får det inte prövas.

Finansinspektionen sänder överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning, om Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Bilaga 2

Tillämpliga bestämmelser

- *Lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF)*
- *Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2005:11) om försäkringsförmedling (förmedlarföreskrifterna)*
- *Lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och terrorism (PTL)*
- *Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:1) om penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna)*

Regler om information till kund

En försäkringsförmedlares informationsskyldighet till sina kunder regleras i 6 kap. LFF. Närmare bestämmelser om vilken information som ska lämnas finns i 6 kap. förmedlarföreskrifterna.

En försäkringsförmedlare ska enligt 6 kap. 1 § LFF i rimlig tid innan ett försäkringsavtal ingås lämna information till kunden om

1. försäkringsförmedlarens namn och adress,
2. det register som försäkringsförmedlaren är upptagen i och hur registreringen kan kontrolleras,
3. den myndighet som utöver tillsyn över försäkringsförmedlaren,
4. huruvida försäkringsförmedlaren har ett kvalificerat innehav i ett försäkringsföretag eller huruvida ett försäkringsföretag eller ett moderbolag till ett försäkringsföretag har ett kvalificerat innehav i försäkringsförmedlaren,
5. priset för försäkringsförmedlingen eller grunderna för hur priset bestäms och om provision eller annan ersättning kan påräknas bli betald av annan än kunden,
6. ansvarsförsäkringen,
7. de möjligheter som finns att framställa klagomål mot försäkringsförmedlaren, och
8. de möjligheter som finns att få en tvist med försäkringsförmedlaren prövad utanför domstol.

Försäkringsförmedlaren ska enligt 6 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna informera kunden om

- att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket, vilket eller vilka slag av försäkringar som registreringen avser,
- att försäkringsförmedlarens registrering kan kontrolleras hos Bolagsverket, Bolagsverkets postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats samt
- att Finansinspektionen på begäran ska informera kunder och andra om anställd hos förmedlaren har rätt att förmedla försäkringar.

Informationen ska enligt 6 kap. 3 § förmedlarföreskrifterna innehålla uppgift om Finansinspektionens postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats.

Informationen ska enligt 6 kap. 3 § LFF lämnas till kunden i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för kunden. Informationen ska vara klar och begriplig.

Försäkringsförmedlaren ska enligt 6 kap. 5 § förmedlarföreskrifterna informera kunden om den ersättning som förmedlaren får för försäkringsförmedlingen. Det gäller oavsett vid vilken tidpunkt och i vilken form ersättningen betalas till försäkringsförmedlaren och vem som betalar ersättningen. Informationen ska avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms. 6 kap. 6–11 §§ förmedlarföreskrifterna innehåller därutöver vissa ytterligare bestämmelser för olika former av ersättning.

Informationen ska enligt 6 kap. 12 § första stycket förmedlarföreskrifterna innehålla uppgift om vilken försäkringsgivare som har lämnat ansvarsförsäkringen och försäkringsgivarens firma, postadress, e-postadress och telefonnummer. Det ska även framgå att den skadelidande får rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren i den mån skadelidande inte fått ersättning av den försäkrade, inom den tid vilken ett krav på ersättning måste framställas till försäkringsgivaren samt den högsta ersättning som kan betalas ut för varje skada och för alla skador under ett år.

Försäkringsförmedlare ska enligt 6 kap. 13 § andra stycket förmedlarföreskrifterna ge information om den vägledning som kan erhållas av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen.

Informationen ska enligt 6 kap. 14 § förmedlarföreskrifterna innehålla uppgift om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden.

Dokumentation av försäkringsförmedlingen

Enligt 6 kap. 6 § LFF ska en försäkringsförmedlare dokumentera vad som har förekommit vid ett förmedlingstillfälle och lämna dokumentationen till kunden.

7 kap. förmedlarföreskrifterna innehåller närmare bestämmelser om vad dokumentationen ska innehålla.

Dokumentationen ska enligt 7 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna innehålla den information som enligt 6 kap. förmedlarföreskrifterna och 6 kap. 2 § LFF ska lämnas till kunden med uppgift om när informationen har lämnats till denne.

Dokumentationen ska vidare enligt 7 kap. 2 § andra stycket förmedlarföreskrifterna innehålla uppgift om kundens önskemål och behov samt i förekommande

fall ekonomiska och andra förhållanden. Uppgifterna ska anpassas efter hur komplicerat det aktuella försäkringsavtalet är.

Av 7 kap. 3 § första stycket förmedlarföreskrifterna framgår att dokumentationen ska innehålla uppgift om tidpunkten för försäkringsförmedlingen, varje råd som har lämnats till kunden och skälen för varje råd, och uppgift om kunden har avstått från att vidta en åtgärd och skälen för det.

Dokumentation av kontrollen av anställda försäkringsförmedlare

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket LFF ska en juridisk person som har tillstånd för försäkringsförmedling kontrollera att dess anställda försäkringsförmedlare uppfyller kraven i 2 kap. 5 § LFF, vari det framgår att

1. personen inte får vara underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa allvarliga förmögensbrott eller viss allvarlig ekonomisk brottslighet och har visat skötsamhet i ekonomiska angelägenheter, och
3. har lämplig kunskap och kompetens för den verksamhet som ska utövas.

Vid kontrollen av anställda enligt 2 kap. 6 § LFF ska den juridiska personen enligt 11 kap. 1 § första stycket förmedlarföreskrifterna begära att den anställda lämnar en skriftlig försäkran eller lägger fram bevis på att förmedlaren uppfyller kraven på lämplighet och kompetens.

Det som ska kontrolleras är att den anställde

1. inte är underårig, i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 §,
2. inte har skulder som överstiger 100 000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap., och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap.

Enligt 11 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna ska den juridiska personen dokumentera kontrollen av en anställd. Dokumentationen ska innehålla uppgift om den som kontrollen avser, uppgift om tidpunkten för kontrollen och den försäkran som har lämnats eller de bevis som har lagts fram. Dokumentationen ska vara lätt att söka och identifiera. Vidare ska dokumentationen arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt.

Vilken kunskap och erfarenhet en försäkringsförmedlare ska ha framgår av 2 kap. förmedlarföreskrifterna. Kunskapen ska till innehåll och nivå vara an-

passad till den verksamhet som bedrivs enligt 2 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna. Vilka krav som ställs för olika typer av förmedlingsverksamhet framgår av 2 kap. 3–11 §§ förmedlarföreskrifterna. Vilken praktisk erfarenhet som krävs anges i 2 kap. 13 § förmedlarföreskrifterna. Den som ska förmedla försäkringar ska enligt 2 kap. 14 § förmedlarföreskrifterna ha gjort ett test som visar att denne besitter den kunskap som krävs. Vid en kontroll av Finansinspektionen ska enligt 2 kap. 15 § förmedlarföreskrifterna den som ska förmedla försäkringar kunna lägga fram bevis om innehåll, omfattning och resultat av de test de genomgått.

Klagomålshantering

Enligt 5 kap. 6 § LFF ska en försäkringsförmedlare se till att kunder och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen, på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot förmedlaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt. Förmedlaren ska besvara klagomålen snarast möjligt.

Försäkringsförmedlares klagomålsinstruktion ska enligt 8 kap. 3 § första stycket förmedlarföreskrifterna innehålla uppgifter om förmedlarens beslutsordning vid hantering av klagomål, rutiner för information och uppföljning av klagomålsärenden.

Av 8 kap. 7 § andra meningen förmedlarföreskrifterna framgår att om försäkringsförmedlaren inte kan besvara ett klagomål inom 14 dagar från den dag då klagomålet togs emot, ska förmedlaren inom denna tid informera klaganden om handläggningen av ärendet.

Klagomålsärenden ska enligt 8 kap. 10 § förmedlarföreskrifterna dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand går att följa hanteringen av ett klagomål. Dokumentationen ska arkiveras på ett säkert sätt samt vara lätt att söka och identifiera. Den ska sparas så länge som det behövs med hänsyn till ärendets karaktär samt försäkringsförmedlarens eller klagandens behov av dokumentationen.

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Det följer av 1 kap. 2 § 5 PTL att lagen är tillämplig på förmedling av livförsäkringar enligt LFF. Lagens syfte är enligt 1 kap. 1 § PTL att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt 2 kap. 1 § PTL ska en verksamhetsutövare vidta åtgärder för att uppnå kundkännedom. Omfattningen av dessa åtgärder ska anpassas efter risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt 2 kap. 2 § PTL ska en verksamhetsutövare vidta grundläggande åtgärder för att uppnå kundkännedom enligt 3 §

1. vid etableringen av en affärsförbindelse,

2. vid enstaka transaktioner som uppgår till belopp motsvarande 15 000 euro eller mer,
3. vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 15 000 euro men kan antas ha samband med en eller flera andra transaktioner och som tillsammans uppgår till minst detta belopp, och
4. vid osäkerhet om tillförlitligheten eller tillräckligheten av tidigare mottagna uppgifter om kundens identitet.

Av 2 kap. 3 § PTL framgår vad som utgör grundläggande åtgärder för kundkännedom.

En verksamhetsutövare ska enligt 5 kap. 1 § PTL ha riskbaserade rutiner för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Närmare bestämmelser om ett riskbaserat förhållningssätt finns i 2 kap. penningtvättsföreskrifterna.

Ett företag ska enligt 2 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna vidta åtgärder som syftar till att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Åtgärderna ska anpassas efter risken för att verksamheten utnyttjas för detta.

För att företaget ska anses ha vidtagit tillräckliga åtgärder ska företaget enligt 2 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna göra en riskbedömning enligt 2 kap. 3 § penningtvättsföreskrifterna, ha rutiner m.m. i enlighet med 3 kap. penningtvättsföreskrifterna och löpande se över och uppdatera riskbedömningen samt när det behövs revidera rutinerna m.m.

Riskbedömningen ska enligt 2 kap. 3 § penningtvättsföreskrifterna göras på ett lämpligt sätt med hänsyn till företagets storlek och komplexitet. Den ska innehålla en analys av företagets kunder, produkter, tjänster samt andra för verksamheten relevanta faktorer såsom distributionskanaler och geografiska områden.

Enligt 3 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna ska ett företags styrelse eller verkställande direktör fastställa interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Reglerna ska enligt 3 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna omfatta

1. rutiner för grundläggande åtgärder för kundkännedom,
2. rutiner för undantag från grundläggande åtgärder för kundkännedom,
3. rutiner för skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom,
4. system eller rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser,
5. rutiner för att bevara handlingar eller åtgärder som har vidtagits för att uppnå kundkännedom,
6. system eller rutin för granskningskyldigheten enligt 3 kap. 1 § PTL,
7. rutiner för uppgiftsskyldigheten till Rikspolisstyrelsen,
8. utbildningsprogram,
9. rutiner för att skydda anställda från hot eller fientliga åtgärder, och
10. riktlinjer för internkontroll, regelefterlevnad och intern information.

Företagets rutiner ska utgå från dess verksamhet och riskbedömning.

Ett företag ska enligt 4 kap. 18 § penningtvättsföreskrifterna ha ett elektroniskt system eller en manuell rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser i enlighet med 2 kap. 10 § PTL.

Enligt 6 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna ska ett företags styrelse eller verkställande direktör utse en centralt funktionsansvarig person inom företaget som ansvarar för uppgifts- och granskningsskyldighet enligt 3 kap. 1 § PTL. Den centralt funktionsansvariga ansvarar även för rapportering till styrelse eller verkställande direktör.

Ett företag ska enligt 8 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna genom intern kontroll och kontroll av regelefterlevnad säkerställa att det uppfyller PTL, penningtvättsföreskrifterna samt företagets rutiner m.m.

Företaget ska enligt 8 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna ha effektiva informations- och kommunikationssystem eller rutiner för intern information.